

Els Pallers

Els Pallers són un conjunt de roques esmentades en moltes guies d'excursionisme i d'escalada perquè les seves figures esdevenen un perfil singular d'una regió del massís montserratí. Són un conjunt de roques ben visibles des del terme del Bruc, del qual formen part; les perspectives més boniques es poden veure des de la carretera B-111 que surt de l'A2 pujant cap al coll de can Maçana; o bé des del Montgròs admirant llavors la seva vessant llevantina. El nom d'aquestes roques prové del fet que evocuen els pallers que antigament es feien a l'entorn de les masies, o en les eres dels pobles, per guardar la palla.

Josep Galobart, monjo de santa Maria de Montserrat, erudit de la història montserratina i de la toponímia de les agulles, roques i indrets de la muntanya, indica que els primers testimonis documentals on s'esmenten els Pallers són uns capbreus. Un d'ells, datat el 1611, es donen els límits del mas Muntanya especifica que *"termena a sol ixent ab lo peu de la montaña de Montserrat mitjansant una collada de roques que allies anomenades los payes de la montanya"* De manera semblants es dona la mateixa delimitació en dos altres capbreus, l'un del 1668 i l'altre del 1726.

A les darreries del segle XVIII, 1789 (datats oficialment el 1790), el dibuixant Pere Pau Montaña realitza, per encàrrec de Francisco de Zamora, diversos dibuixos d'indrets i vistes de la muntanya de Montserrat amb càmera obscura. Aquesta tècnica, força moderna en aquells moments, proporciona una informació molt precisa dels detalls de la muntanya. Entre els diversos dibuixos fets n'hi ha un que representa la part de ponent de Montserrat on surten els Pallers.

Els Pallers - Pere Pau Montaña 1789 (1790)

Joan Cabeza, en la seva cartografia de Montserrat de l'any 1909 que acompanya el llibre d'itineraris editat per la Revista Montserratina, situa els Pallers sense cap precisió topogràfica més enllà de situar-lo al costat de la cova de mas Muntanya. La precisió toponímica de Joan Cabeza, i les referències anteriors, permet precisar que el que actualment s'identifica com Masmuntanya, realment s'hauria de dir com mas Muntanya atenent que correspon a la denominació d'una finca

avui inexistent.

Els Pallers - Joan Cabeza 1909

Ramon de Semir, en la seva cartografia de 1949, identifica i dóna una numeració a cada una de les roques que formen els Pallers a les quals els hi dona els números del 3 al 12. Ramon de Semir no numera la Tissoreta. Per això, en Josep Galobart en la seva nota sobre aquesta regió, a la Tissoreta li dóna la lletra T. En els anys quaranta del segle passat es publiquen dues guies de Montserrat on s'esmenten els Pallers. Una és la *Guia de Montserrat* editada pel monestir el l'any 1943 i l'altre és l'obra *Montserrat* de Llorenç Estivill i Jordi Panyella de 1949.

Era dels Pallers Ramon de Semir 1949

Els Pallers - Ramon de Semir 1949

De les deu roques que formen el conjunt dels Pallers, quatre, les 4-7, es troben gairebé unides entre si. Les altres sis roques, la 3 i les 8-12, tot hi trobar-se en la mateixa carena, són independents una de l'altra. Josep Galobart remarca això perquè hi ha la tendència, entre alguns autors moderns, de designar amb el topònim els Pallers només les roques 4-7, que són les que es troben ben juntes. Això és un error, perquè el topònim dels Pallers designa tot el conjunt de roques seguides que Ramon de Semir enumerà amb els números del 3 al 12.

Al segle XIX Cèsar August Torras, en la seva descripció de l'ascensió al Montgròs feta l'any 1880, descriu que observa els Pallers; "*més lluny los característics penyals que semblen searats del cor de la montanya y que per sa forma especial porten lo grafich nom de los pallers*". Aquesta descripció, com destaca Josep Galobart, és precisa perquè identifica, sense esmentar-la, l'era dels Pallers que és l'accident geogràfic que separa els Pallars del massís. A més, Torras té una visió dels Pallers poc habitual, ja que els veu per la seva vessant est. Josep Galobart precisa, encertadament, que sí el nom dels Pallers quedés restringit a les roques que Semir numera com 3-7 no tindria sentit nomenar aquesta esplanada com era

dels Pallers; aquest nom només té sentit si tot el conjunt de les roques, des del 3 al 12, són els Pallers.

L'any 1961 Pere Bosquets publica la guia *Itineraris Montserratins* i confecciona un mapa per acompanyar les descripcions dels itineraris. Tot i dibuixar els Pallers és poc precís alhora de definir-los. Només identifica quatre cotes que corresponen a les roques 4-7 de Ramon de Semir. La novetat de Pere Bosquets, com senyala Josep Galobart, és qui fa servir per primer cop el nom de serra dels Pallers.

Els Pallers - Pere Bosquets 1961

J.M. Rodés i F. Labraña, en la seva guia d'escalades de 1972, en el primer volum d'aquesta obra, feren un pas endavant en la individualització de les roques que integren el grup dels Pallers. En la fotografia il·lustrativa del serrat dels Pallers, seguint la individualització proposada per Ramon de Semir, anomenen la roca número 3 com la Tisora, les dels números 4 al 7, els Pallers; i bategen la roca número 8 com l'agulla del Giravolt i les roques del 9 al 11 com agulles de l'era dels Pallers.

Els Pallers - Rodés i Labraña 1972

La proposta d'individualitzar les roques del serrat dels Pallers continuà l'any 1977 en l'obra de Josep Barberà *Montserrat pam a pam*. Aquest escalador, gran coneixedor de l'orografia montserratina, anomenà gairebé totes les agulles i roques dels Pallers: el nº 3 era la Tisora; de la 4 a la 7 eren els Pallers del mal any; el nº 8 era l'agulla del Giravolt; els números del 9 al 11 eren les agulles de l'era dels Pallers; la número 12 era la roca de l'era dels Pallers. Josep Barberà aportà dos noms nous a la classificació d'aquest indret montserratí: juntament amb la innovació dels Pallers de mal any, apareix la Tisoreta que és una petita roca situada al sud de la Tisora. En la ressenya de Josep Galobart li dóna la lletra T.

Els Pallers - Josep Barberà 1977

La guia d'escalades de V. Roig amb a col·laboració d'E. Torrens, *Montserrat, regiód'Agulles*, Alella 1991, parla dels pallers a la pàgina 200 i en el croquis de la pàgina 201, tot i mantenir la toponímia del serrat dels Pallers, introdueix la novetat d'anomenar la darrera roca del serrat de la Portella, situada a l'altra banda de l'era dels Pallers, amb el nom de Pallers free.

Pallers free

Sobre aquesta darrera incorporació en la toponímia montserratina, comparteixo l'advertència de Josep Galobart de qüestionar aquesta nom atenent que, vist el procés gradual d'individualització de les roques i agulles integrades en el serrat dels Pallers, no és encertat ni adequat toponímicament transportar un topònim prou característic d'aquesta indret orogràfic al veí serrat de la Portella. Com diu en Josep Galobart *"la individualització toponímica no pot ignorar, doncs, l'abast topogràfic dels topònims"*. Tot i que, després de tants anys transcorreguts de consolidació del nom Pallers free, serà difícil renunciar a l'ús d'aquest topònim de Pallers free.

[Retornar a Toponímia](#)